

BOLALARDA TUG'MA QIZILO'NGACH ATREZIYALARI

Inoyatova Nazokat Qahramon qizi

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

Tibbiyot fakulteti Klinik fanlar kafedrası

Norbek Kholboyev

Department of Medicine,

Termiz University of Economics and Service, Termiz, Uzbekiston

xolboyevnorbek452@gmail.com

Orcid.org:0009-0003-4177-7684

Annotatsiya

Bolalarda tug'ma qizilo'ngach atreziyasi (TQA) — bu qizilo'ngachning ba'zi qismlarining yoki butunlay rivojlanmasligi yoki yo'qolishi natijasida yuzaga keladigan tug'ma patologiyadir. Qizilo'ngachning to'liq yoki qisman yo'qolishi yoki to'siqlanishi bolada og'ir nafas olish muammolariga olib kelishi mumkin va davolashni talab qiladi. Bu maqolada bolalarda tug'ma qizilo'ngach atreziyasi haqida batafsil ma'lumot berib, uning sabablari, tashxisi, klinik ko'rsatkichlari va davolash usullarini ko'rib chiqamiz. Qizilo'ngach atreziyasida qizilo'ngachning yuqori qismi ko'r tugaydi, pastki qizmi esa ko'pincha traxeya bilan aloqa qiladi. 5 % hollarda xromosoma kasaliklari bilan uchraydi. Aholida uchrash chastotasi har 1000 tada, erkak va ayollar o'rtasida 1:1 nisbatda qizilo'ngach atreziyalarining turlari uchrashi mumkin.

Kalit so'zlar: Tug'ma qizilo'ngach atreziya, oldingi ichakning bosh uchi, embriogenezning 4-5 haftasi, xujayra ichidagi bo'shliqlar, DiGeorge sindromi, qizilo'ngach atreziyasining belgilari, VACTERL sindromi, qizilo'ngach atreziyasida omon qolish 90-100%.

Врожденные атрезии пищевода у детей

Аннотация

Врожденная атрезия пищевода (тка) у детей-это врожденная патология, которая возникает в результате недоразвития или потери

определенных частей пищевода или всего пищевода. Полная или частичная потеря или закупорка пищевода может вызвать серьезные проблемы с дыханием у ребенка и потребовать лечения. В этой статье мы подробно рассмотрим врожденную атрезию пищевода у детей, а также рассмотрим ее причины, диагностику, клинические показания и методы лечения. При атрезии пищевода верхняя часть пищевода слепо оканчивается, а нижняя часто соприкасается с трахеей. Встречается в 5% случаев при хромосомных нарушениях. Частота встречаемости в популяции составляет 1:1 на 1000, причем между мужчинами и женщинами могут встречаться типы атрезии пищевода.

Ключевые слова: Врожденная атрезия пищевода, головной конец передней кишки, 4-5 нед эмбриогенеза, внутриклеточные полости, синдром Диджорджи, симптомы атрезии пищевода, синдром ВАКТЕРЛА, выживаемость при атрезии пищевода 90-100%.

Congenital esophageal atresia in children

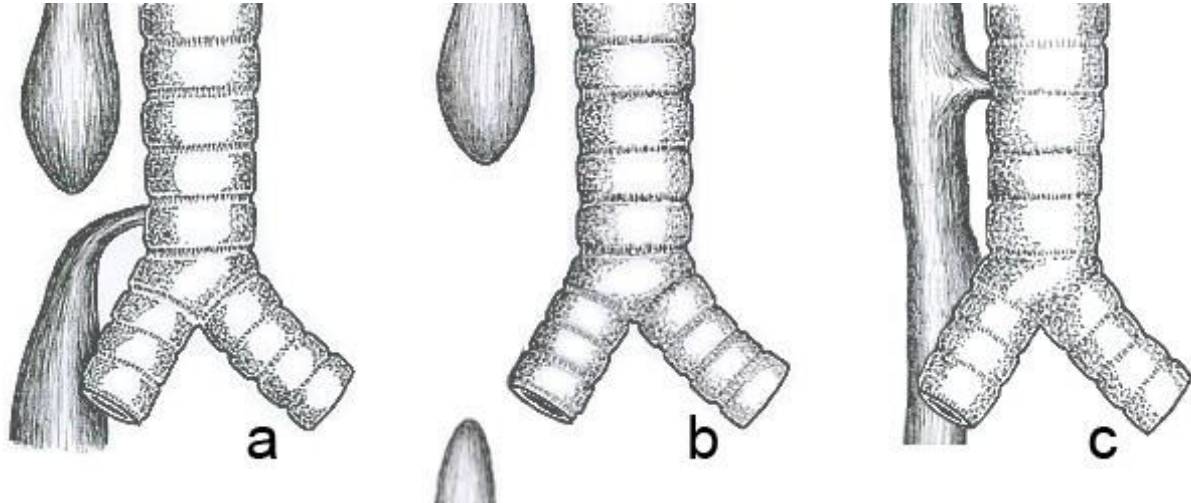
Annotation

Congenital esophageal atresia (TQA) in children is a congenital pathology that occurs as a result of the underdevelopment or loss of some or all parts of the esophagus. Complete or partial loss or obstruction of the esophagus can lead to severe respiratory problems in the child and requires treatment. This article will tell you in detail about congenital esophageal atresia in children and consider its causes, diagnosis, clinical indications and methods of treatment. In esophageal atresia, the upper part of the esophagus ends blindly, while the lower girl often comes into contact with the trachea. It occurs in 5% of cases with chromosomal disorders. The frequency of occurrence in the population is every 1,000, in a 1:1 ratio between males and females, types of esophageal atresia can occur.

Keywords: Congenital esophageal atresia, head tip of the anterior intestine, 4-5 weeks of embryogenesis, inside the cell.

Kirish: Bu nuqson asosan tug'ma kasalik bo'lib , embriogenezning dastlabki bosqichlaridagi buzilishlar bilan bog'liq. Qizilo'ngach bilan

traxeya – oldingi ichakning bosh uchidan paydo bo’ladi. Embriogenez boshida qizilo’ngach traxeya bilan aloqada bo’ladi. Keyinchalik embriogenezning 4-5 haftasida traxeya bilan qizilo’ngach bir biridan ajraladi.

Undan so’ng traxeya bilan qizilo’ngachning o’sish tezligi va yo’nalishining bir-biriga mos kelmasligi natijasida hamda 20 kundan 40 kungacha bo’lgan davrda qizilo’ngach ichak nayining boshqa shakllari bilan birga o’tadigan qattiq to’qimalarda xujayra ichidagi bo’shliqlar yoki vakuolalarning kattalashish jarayonlari mos kelmasa, qizilo’ngach atreziyasi rivojlanishi mumkin. Tug’ma qizilo’ngach atreziyasi ba’zi genetik sindromlar va kasalliklar bilan bog’liq bo’lishi mumkin. Masalan, DiGeorge sindromi, VACTERL sindromi va Down sindromi kabi holatlar bolalarda qizilo’ngach anomaliyalari yuzaga kelishiga sabab bo’lishi mumkin.

1. DiGeorge sindromi , 22q11.2 deletsiya sindromi sifatida ham tanilgan, 22-xromosomaning uzun qo'lida mikrodeletsiya natijasida kelib chiqqan sindrom .
2. VACTERL sindromi birlashgan rivojlanish anomaliyalari guruhidir. Masalan, qizilo'ngach atreziyasi bilan traxeo-qizilo'ngach oqmasi (70%). Bu nuqson eng og'irlardan biri bo'lib, erta jarrohlik aralashuvisiz hayotga mos kelmaydi. Ko'pgina ichki organlarning tug'ma nuqsonlari singari, atreziya ko'pincha boshqa organlar va tizimlarning tug'ma nuqsonlari bilan birlashtiriladi. Xromosoma anomaliyalarini (21, 18, 13-15-xromosomalar

trisomiyasi) aks ettiruvchi mikrognatiya , gipertelorizm , mikrosefaliya , gidrosefaliya , bosh suyagining yuz qismi gipoplaziyasi belgilari erezofiyali bolalarning 4-6,9 foizida topilgan .

Anatomik o'zgarishlarga ko'ra, qizilo'ngach atreziyasining olti turi mavjud:

1. Qizilo'ngachning to'liq yo'qligi; o'rniga biriktiruvchi to'qima ipi mavjud;
2. Qizilo'ngach ikkita izolyatsiya qilingan ko'r qoplarni hosil qiladi;
3. Qizilo'ngachning yuqori qismi ko'r-ko'rona tugaydi, pastki qismi fistula orqali uning bifurkatsiyasi ustidagi traxeya bilan bog'lanadi.

Qizilo'ngach atreziyasining belgilari yangi tug'ilgan chaqaloqning hayotining birinchi daqiqalari va soatlarida allaqachon seziladi. Xarakterli alomat og'iz va burundan ko'pikli tupurikning doimiy, ko'p miqdorda sekretsiasidir . Tuprik traxeya bo'shlig'iga so'rilganida , nafas olish qiyinlashuvi belgilari kuzatiladi: xirillash, yo'tal , taxipnea , nafas qisilishi , asfiksiya . Nazofarenks va traxeyadan shilliq qavatni so'ri olish vaqtinchalik yaxshilanishni ta'minlaydi, ammo simptomlar tez orada takrorlanadi. Birinchi oziqlantirish paytida yangi tug'ilgan chaqaloq bo'g'ilib, siyanozga olib keladi va keyin o'zgarmagan sutni qusadi . Traxeofofagial fistula mavjud bo'lganda , oshqozon tarkibining traxeyaga reflyuksiyasi paydo bo'ladi va distress sindromi paydo bo'ladi.

Metod: Qizilo'ngach atreziyasiga shubha bo'lsa, birinchi diagnostik testlar tug'ruq xonasida o'tkaziladi: Fil testi - qizilo'ngachning ko'r uchiga kiritilgan zond orqali havo shprints bilan ta'minlanadi va u shovqin bilan burundan chiqadi va burun orqali qizilo'ngachga yumaloq uchli ingichka uretral kateter bilan katerelzatsiyasi qilish muhim.

Qizilo'ngachning atreziyasi bo'lsa, kateter qizilo'ngachning ko'r uchi darajasida to'siqqa duch keladi. Qizilo'ngach atreziyasini davolash faqat jarrohlik yo'li bilan amalga oshiriladi va ikki usulda amalga oshirilishi mumkin Qizilo'ngach atreziyasini davolash faqat jarrohlik yo'li bilan amalga oshiriladi va ikki usulda amalga oshirilishi mumkin: ochiq jarrohlik - torakotomiya ; torakoskopik bir bosqichli jarrohlik aralashuvi (agar texnik

jihatdan imkoni bo'lsa amalga oshiriladi, xodimlar o'qitiladi va bosqichma-bosqich davolash uchun ko'rsatmalar mavjud emas).

Tug'ma qizilo'ngach atreziyasi bo'lgan bolalar uchun eng asosiy davolash usuli jarrohlikdir. Jarrohlik operatsiyasi orqali qizilo'ngachning to'liq yoki qisman yo'qolgan qismi tiklanadi yoki uni to'g'rilash uchun boshqa usullar qo'llanadi. Jarrohlik amaliyoti 24-48 soat ichida amalga oshirilishi kerak, chunki nafas olishning kechikishi bolada hayot uchun xavfli bo'lishi mumkin. Asosan , izolyatsiya qilingan qizilo'ngach atreziyasida omon qolish 90-100%, og'ir kombinatsiyalangan anomaliyalarda 30-50% ni tashkil qiladi. O'z vaqtida tashxis qo'yish va davolash bilan prognoz qulaydir.

Xulosa: Xulosa qilib quyidagilarni aytadigan bo'lsak, tug'ma qizilo'ngach atreziyasi — bolalarda nafas olishni qiyinlashtiradigan jiddiy tug'ma anomaliyalardan biridir. Tez tashxis qo'yish va davolash yondashuvlari bu patologiyaning oldini olishda va bolaning sog'ligini saqlashda muhim rol o'ynaydi. Jarrohlik aralashuvlar, mexanik ventilatsiya va zamonaviy tibbiy yondashuvlar orqali bolalarda tug'ma qizilo'ngach atreziyasi tufayli yuzaga keladigan nafas olish muammolarini samarali davolash mumkin. Erta tashxis va to'g'ri davolash bolaning hayoti va salomatligini tiklashda katta ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Monarch Disease Ontology nashri 2018-06-29 - 2018-06-29 - 2018.
2. Orqaga o'tish:1 2 3 4 5 6 Klinik ko'rsatmalar - Bolalardagi qizilo'ngach atreziyasi // Rossiya Federatsiyasi Sog'liqni saqlash vazirligi. - 2016 yil.
3. Orqaga o'tish:1 2 Oshqozon-ichak a'zolarining TUG'MAY NOJALIKLARI . Kirish sanasi: 2019-yil 13-avgust.Asl nusxadan2019-yil 13-avgustda arxivlangan.
4. Barskaya M.A., Xasyanzyanov A.K., Novozhenov E.N., Osipov N.L., Yamaliev A.T. BOLALARNI QIZILONGALIK ATRESIYASI (ruscha) bilan davolash natijalari // V.D. Seredavina va Samara davlat tibbiyot universitetining 100 yilligi. E.A. tomonidan tahrirlangan. Korymasova; S.A.

Vdovenko. 2018: to'plam. - 2018. - 08-09 11. - B. 116-122 . Arxivlangan 2023-yil 2-noyabr.

5. Atresia // Brockhaus va Efron entsiklopedik lug'ati : 86 jildda (82 jild va 4 ta qo'shimcha). - Sankt-Peterburg. , 1890-1907.

6. Sinclair EM, Agarwal M, Santore MT, Sauer CG, Riedesel EL. 2007-2020 yillarda qizilo'ngach tugmachasi batareyasi impactions taqdimoti va boshlang'ich parvarishini yagona markazli retrospektiv ko'rib chiqish. *Pediatr Emerg Care.* 2023; 39(4):259–64. doi: 10.1097/PEC.0000000000002690. - DOI - PMC - PubMed

7. Cameron, J. L., & Cameron, A. M. (2019). *Essentials of General Surgery.* Lippincott Williams & Wilkins.

8. Fonkalsrud, E. W., & Grosfeld, J. L. (2003). *Pediatric Surgery.* Mosby. Bolalar jarrohlik amaliyotlari haqida batafsil ma'lumot, shu jumladan tug'ma qizo'ngach atreziyalari haqida ham muhim ma'lumotlar o'rin olgan.

9. Kemp, W. W., & Behrman, R. E. (2005). *Nelson Textbook of Pediatrics.* Saunders. Bu kitobda pediatriya va bolalardagi tug'ma kasalliklar, shu jumladan qizo'ngach atreziyalari to'g'risida keng ma'lumotlar mavjud.

10. Greene, P., & Heffner, M. (2011). *Pediatric Surgery: Expert Consult-Online.* Elsevier. Yangi tug'ilgan chaqaloqlarda qizo'ngach atreziyasining diagnostikasi va davolash usullari haqida batafsil ma'lumot beradi.

11. Zani, A., & Lacher, M. (2019). *Surgical Treatment of Pediatric Esophageal Atresia and Tracheoesophageal Fistula.* World Journal of Surgery. Ushbu ilmiy maqolada bolalarda qizo'ngach atreziyasining jarrohlik davolash usullari, komplikatsiyalar va operatsiya natijalari haqida ma'lumotlar taqdim etiladi.

12. Cameron, J. L., & Cameron, A. M. (2019). *Essentials of General Surgery.* Lippincott Williams & Wilkins. Ushbu kitobda bolalardagi qizo'ngach atreziyalari va boshqa gastrointestinal kasalliklar haqida ma'lumotlar keltirilgan.

13. Teague, W. J., & Farroh, J. (2017). Congenital Esophageal Atresia: A Review of Current Literature. *Pediatric Surgery International*, 33(6), 667-674. Bu maqola qizo'ngach atreziyasining diagnostikasi va davolashida yuzaga keladigan zamonaviy usullarni ko'rib chiqadi.